

KLEINE MEDEDELINGEN

Oud-Amelisweerd. Het artikel in een vorige aflevering over het landgoed Oud-Amelisweerd heeft nog een tweede reactie gewekt. In het Utrechts Katholiek Dagblad van 4 Augustus II. gaf nl. Jhr. Dr. W. Bosch van Oud-Amelisweerd de volgende rechtzetting en aanvulling van enige, in bedoeld artikel opgenomen mededelingen over eigenaars van het landgoed in de vorige en deze eeuw.

„Jhr. Paulus Wilhelmus Bosch van Drakesteyn kocht het landgoed van Mr. J. P. van Wickevoort Crommelin. Toen deze Jhr. P. W. Bosch v. Dr. in 1834 overleed, erfde zijn zoon Jhr. Hendrik Willem Bosch van Drakesteyn o.a. de Ridderhofstad Oud-Amelisweerd c.a. Tijdens diens leven werden op de „Burgt“ te Vechten opgravingen gedaan naar de Oud-Romeinse nederzetting.

De verzameling Romeinse oudheden die genoemd Jhr. H. Bosch v. Dr. bijeen had gebracht vermaakte hij aan de gemeente Utrecht. Deze verzameling moet thans krachtens het legaat nog als een geheel aanwezig zijn in het museum.

Hij legateerde bij zijn overlijden op 30 October 1883 het landgoed aan zijn zuster Elisabeth Cornelia Petronella Bosch van Drakesteyn, wier echtgenoot Joannes Wilhelmus Henricus Bosch reeds in 1851 was overleden.

Daar zijn zuster kwam te overlijden voordat het legaat door haar was aangevaard, kwam het landgoed toen toe te vallen aan haar zoon Wilhelmus Johannes Marie Bosch die in 1893 in de adelstand werd verheven.

Na het overlijden in 1899 van Jhr. W. J. M. Bosch van Oud-Amelisweerd kwam het goed in het bezit van vier zijner kinderen, die het als een onverdeelheid in hun bezit hielden.

dellijke nabijheid van Oog-in-Al nog een buiten hebben bezeten, waar geen enkele herinnering aan bewaard is gebleven en die door de spraakmakende gemeente „de Kaygek“ gedoopt was? Want zoo „gek“ was Meyster toch wel niet, dat hij zijn eigen spotnaam aan een huis gegeven zal hebben. Ofschoon hij op het door hem geïnsceerde en indertijd zoo veel geruchtmakende avontuur van de Amersfoortse Kei overigens geweldig trotsch is geweest!

De kei is in den laatsten tijd eenige maanden weer „in het nieuws“ geweest door handelingen van Amersfoortse militairen, die de politie niet goed kon keuren en de publieke opinie, naar den aard van haar dragers, waardeerde als „huzarenstukjes“ of flauwiteiten.

v. C.

*

Het kleine Driebergen. De heer W. Harzing heeft deze zomer in de „Stichtse Courant“ het een en ander geschreven over de historie van Driebergen. Daarin herinnert hij er aan, dat Driebergen tot in de 19e eeuw maar een klein plaatsje is geweest. Laten wij de heer Harzing zelf aan het woord. Hij schrijft:

„Belastingpapieren liegen er niet om. Ook in de oude dagen ontging de altijd nijvere fiscus het bestaan van Driebergen niet. In 1633 schrijven de Staten van Utrecht een belasting uit, waaraan ieder, behalve de zuigelingen, moest betalen. Dit leverde in Driebergen slechts 175 belasting-betalers op, die bijna allen Hervormd waren. Een eigen kerk was er niet, slechts een kapel, die op de plaats van de huidige Grote Kerk stond en die bij de parochiekerk van Doorn behoorde.

Zij nog even vermeld, dat er in die kapel voor de reformatie een vikary was, die in 1516 door Leon van Ock van Heurt werd bekleed. Slechts een lijst van goederen, die tot de vikary behoren, is in vroeger tijd verstrekt voor het archief der Herv. Kerk. Sommige ambachteren bezaten eertijds ook recht op offerpenningen uit de kapellen, of bezaten het „Jus Patronatus“, hetgeen

inhiel, dat zij het recht van pastoriebezetting hadden. Ook dit echter wordt voor Driebergen niet genoemd.

Na 1677 wordt de situatie van Driebergen duidelijker. De heerlijkheden Zeist en Driebergen zijn dan in het bezit van Willem van Nassau gekomen, wiens familie het na 60 jaar verkocht aan Cornelis Schellinger. In Maart 1761 keuren de Prov. Staten de grensscheiding tussen genoemde heerlijkheden goed. Driebergen had echter al die tijd, ook in de periode van vereniging met Zeist, een eigen gerecht van drost, schout, secretaris en vijf schepenen. Op de rechsdagen werd dan „bij klimmender sonne de gerechtsbank gespannen, die niet weder mocht opgebroken worden, zoo lange ymant aan 't regt te doen zal hebben“.

De groei van Driebergen begint pas goed na de vereniging met Sterkenburg in 1857. Telde het daarvoor nog maar 550 inwoners, als Sterkenburg er met zijn 233 inwoners bijkomt breidt het geheel zich in 1860 reeds uit tot 1759 inwoners. In die tijd ontstaat de mode om naar de bossen te trekken en onder invloed daarvan zijn er in 1900 al 3279 ingezetenen van Driebergen. En daarmee brak de periode van snelle opgang aan, die de laatste vijftien jaar onder invloed der omstandigheden een einde heeft genomen.“

*

Lampgietersteet te Veenendaal. In Veenendaal pleegt men op de Maandag, die het dichtst bij 17 September ligt, „Lampgietersavond“ te houden. Dit jaar viel het locale festijn op Maandag 14 September. Het plaatselijk nieuwsblad „De Vallei“ gaf op 21 Augustus j.l. bijzonderheden over dit Veenendaals gebruik. Wij nemen daarvan enkele passages over.

„Het Lampgietersavond- of ook wel lammelietjesavondfeest is eigenlijk ouder, maar het moet eerst omstreeks het jaar 1750 de vormen hebben gekregen zoals wij die thans kennen. In die tijd werd door de huiswevers — de huiswevers die dan de basis hebben gelegd van de verschillende huidige Veenendaalse grote textielindustrieën — de olielamp van zolder gehaald en weer met olie gevuld omdat men door het korten van de dagen 's avonds weer bij lamplicht moest werken.“